

Warszawa, 22 maja 2015 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 908)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem ustawy jest dostosowanie polskiego systemu prawnego do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012/UE w zakresie funduszy własnych banków spółdzielczych oraz możliwości powołania systemu ochrony instytucjonalnej.

Do najistotniejszych zmian wprowadzanych do ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających należy zaliczyć:

- 1) przyznanie bankom spółdzielczym uprawnienia do ograniczenia albo wstrzymania zwrotu wpłat dokonanych na udziały członkowskie, które zostały wypowiedziane; ustawa określa przesłanki wstrzymania lub ograniczenia zwrotu wpłat dokonanych na wypowiedziane udziały (art. 10c);
- 2) przyznanie bankom zrzeszającym i bankom spółdzielczym możliwości utworzenia systemu ochrony w celu zapewnienia płynności i wypłacalności każdego uczestnika tego systemu, w szczególności poprzez udzielanie pożyczek, gwarancji i poręczeń na warunkach określonych w umowie systemu ochrony (art. 22a i art. 22b); skorzystanie z możliwości utworzenia systemu ochrony będzie się wiązało z koniecznością wzajemnego gwarantowania zobowiązań przez członków systemu, powołaniem funduszu pomocowego, zorganizowaniem mechanizmów monitorowania ryzyka w całym systemie oraz zatwierdzeniem systemu przez Komisję Nadzoru Finansowego;

- 3) wprowadzenie możliwości utworzenia zrzeszenia zintegrowanego przez bank zrzeszający oraz zrzeszone z nim banki spółdzielcze (art. 22o);
- 4) zapewnienie bankom spółdzielczym, których fundusze własne są na poziomie równowartości co najmniej 5 mln euro oraz spełniającym pozostałe wymogi ostrożnościowe (tj. wymogi w zakresie funduszy własnych, dużych ekspozycji, norm płynności oraz obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych), możliwości wypowiedzenia umowy zrzeszenia bez jednoczesnego obowiązku zawarcia umowy z innym bankiem zrzeszającym – działalność poza zrzeszeniem (art. 16 ust. 4aa i 4ab);
- 5) umożliwienie kontynuowania świadczenia usług (wykonywania czynności bankowych) przez bank zrzeszający na rzecz banku spółdzielczego po wypowiedzeniu umowy zrzeszenia przez bank spółdzielczy, przez okres co najmniej 24 miesiące od dnia rozwiązania umowy zrzeszenia, jednak nie dłużej niż do dnia zawarcia przez bank spółdzielczy umowy zrzeszenia z innym bankiem zrzeszającym (art. 16 ust. 6),
- 6) wprowadzenie możliwości udzielenia przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny pożyczek bankom spółdzielczym lub bankom zrzeszającym ze środków zgromadzonych w funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, z przeznaczeniem na finansowanie poniesionych lub planowanych wydatków związanych z tworzeniem lub przystąpieniem do systemu ochrony (art. 35).

Opiniowana ustawa nowelizuje ponadto ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Zmiany w wymienionych ustawach zmierzają w szczególności do:

- 1) umożliwienia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wprowadzenia uregulowań szczególnych w zakresie zasad rachunkowości i zasad tworzenia rezerw systemu ochrony, z uwzględnieniem pomocowej i restrukturyzacyjnej funkcji tego systemu oraz działającego w jego ramach funduszu pomocowego (art. 3 noweli);
- 2) wprowadzenia zasady, zgodnie z którą uczestnicy systemu ochrony będą wносить opłatę roczną na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w wysokości 50% kwoty ustalonej zgodnie z ustawą (art. 4 pkt 1 noweli);

- 3) wprowadzenia mechanizmu proporcjonalności w zakresie wnoszenia składek opłaty ostrożnościowej przez bank spółdzielczy, który przestał należeć do systemu ochrony, za rok, w którym przestał on należeć do tego systemu (art. 4 pkt 2 noweli);
- 4) przyznania dostępu do informacji objętej tajemnicą bankową organowi systemu ochrony, a także innym uczestnikom systemu ochrony (art. 5 pkt 3 noweli);
- 5) wprowadzenia redukcji o 20% opłaty z tytułu nadzoru bankowego dla uczestników systemu ochrony (art. 5 pkt 3 noweli);
- 6) wprowadzenia regulacji, zgodnie z którą środki zgromadzone w ramach funduszu pomocowego nie będą wchodzić w skład masy upadłości (art. 6 noweli).

W myśl art. 8 ustawy banki zrzeszające i banki spółdzielcze będą obowiązane dostosować swoje statuty do nowych przepisów w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem dodawanego art. 10b ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, który wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy (przepis ten określa zasady zwrotu wpłat na udziały w przypadku wypowiedzenia udziałów).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 92. posiedzeniu w dniu 15 maja 2015 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym (druk sejmowy nr 3150). Projekt został skierowany do sejmowej Komisji Finansów Publicznych. W trakcie prac nad projektem m.in.:

- 1) przyjęto, iż ograniczeń terytorialnych dotyczących prowadzenia działalności przez bank spółdzielczy nie będzie się stosowało w odniesieniu do banku należącego do konsorcjum bankowego, w którym nie uczestniczy bank zrzeszający (w projekcie rządowym wyłączenie z ograniczeń obejmowało wyłącznie konsorcja, w których uczestniczy bank zrzeszający);
- 2) usunięto przepis wprowadzający kadencyjność członków zarządów banków spółdzielczych działających poza zrzeszeniem;
- 3) wydłużono termin wygaśnięcia umowy zrzeszenia bankom spółdzielczym, które nie przystąpiły do systemu ochrony (z 12 miesięcy do 36 miesięcy);

- 4) przyjęto, iż w przypadku utworzenia jednostki zarządzającej w formie spółdzielni osób prawnych, jednostka ta nie będzie objęta obowiązkiem lustracji;
- 5) wprowadzono instytucję zrzeszenia zintegrowanego, jako alternatywnej formy integracji banków spółdzielczych;
- 6) wprowadzono 50% ulgę dla uczestników systemu ochrony w odniesieniu do opłaty rocznej wnoszonej na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- 7) wprowadzono mechanizm proporcjonalności w zakresie wnoszenia składek opłaty ostrożnościowej przez bank spółdzielczy, który przestał należeć do systemu ochrony, za rok, w którym przestał on należeć do tego systemu.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 9, art. 10e – zgodnie z art. 24 § 1 ustawy – Prawo spółdzielcze, spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka. Mając to na względzie proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 9, w art. 10e wyrazy „, wykreślenia lub skreślenia” zastępuje się wyrazami „,albo wykreślenia”;

- 2) art. 1 pkt 13, art. 22a ust. 2 – w związku z tym, iż udzielenie gwarancji będzie jednym z wielu sposobów wsparcia płynności i wypłacalności uczestnika systemu ochrony, odniesienie się w dodawanym art. 22a ust. 2 wyłącznie do gwarancji należy uznać za niewystarczające i nieprecyzyjne. Analogiczna uwaga dotyczy dodawanego art. 22u.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22a w ust. 2 i w art. 22u wyrazy „z gwarantowania” zastępuje się wyrazami „ze wsparcia”;

- 3) art. 1 pkt 13, art. 22b ust. 1 – przepis ten stanowi, że system ochrony mogą utworzyć banki zrzeszające lub banki spółdzielcze lub bank zrzeszający oraz zrzeszone z nim banki spółdzielcze. Wobec faktu, iż sformułowanie „bank zrzeszający oraz zrzeszone z nim banki spółdzielcze” mieści się w szerszym sformułowaniu „banki zrzeszające lub

banki spółdzielcze” proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki, która wyeliminuje zbędne wyrazy. W przypadku, gdyby wolą ustawodawcy było pozostawienie kwestionowanych wyrazów w ustawie, jako swego rodzaju wskazówki interpretacyjnej, należałoby właściwie określić relację między sformułowaniami (II wariant poprawki).

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22b w ust. 1 skreśla się wyrazy „lub bank zrzeszający oraz zrzeszone z nim banki spółdzielcze”;

albo

w art. 1 w pkt 13, w art. 22b w ust. 1 użyty po raz drugi wyraz „lub” zastępuje się wyrazami „, w tym” oraz po wyrazach „nim banki spółdzielcze” dodaje się przecinek;

- 4) w art. 1 w pkt 13, w art. 22b w ust. 3 – w związku z tym, iż z dodawanego art. 22b ust. 1 – w sposób niebudzący wątpliwości – wynika, kto zawiera umowę systemu ochrony oraz mając na uwadze sposób zredagowania dodawanego art. 22b ust. 2, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki. Analogiczna poprawka powinna być przyjęta w odniesieniu do dodawanego art. 22o ust. 4.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13:

- a) w art. 22b w ust. 3 wyrazy „Banki, o których mowa w ust. 1, zawierają umowę systemu ochrony” zastępuje się wyrazami „Umowę systemu ochrony zawiera się”,
b) w art. 22o w ust. 4 wyrazy „Banki, o których mowa w ust. 1, zawierają umowę zrzeczenia zintegrowanego” zastępuje się wyrazami „Umowę zrzeczenia zintegrowanego zawiera się”;

- 5) art. 1 pkt 13, art. 22b ust. 4 – w związku z tym, iż zatwierdzenie albo odmowa zatwierdzenia oraz uznanie albo odmowa uznania systemu ochrony będą przedmiotem odrębnych decyzji Komisji Nadzoru Finansowego (rozumowanie to potwierdza

np. dodawany art. 22n ust. 5 pkt 3, który mówi o uchyleniu decyzji o uznaniu systemu ochrony, a nie o uchyleniu decyzji o zatwierdzeniu projektu umowy i uznaniu systemu ochrony; argumentem jest również dodawany art. 22o ust. 5 zdanie drugie), należałoby dokonać w art. 22b ust. 4 zmiany, uwzględniającej ten fakt. Analogiczna uwaga dotyczy dodawanego art. 22o ust. 5 zdanie pierwsze. W następstwie konieczna będzie również zmiana dodawanego art. 22b ust. 6.

Propozycja poprawki (treść poprawki ulegnie modyfikacji w przypadku przyjęcia poprawki zaproponowanej w kolejnym punkcie opinii):

w art. 1 w pkt 13:

a) w art. 22b:

- w ust. 4 wyraz „decyzję” zastępuje się wyrazem „decyzje”,
- w ust. 6 skreśla się wyrazy „o zatwierdzeniu projektu umowy systemu ochrony, o którym mowa w ust. 3, oraz”,

b) w art. 22o w ust. 5 w zdaniu pierwszym wyraz „decyzję” zastępuje się wyrazem „decyzje”;

6) art. 1 pkt 13, art. 22b ust. 7 i 8 pkt 3 – niżej zaproponowana poprawka ma na celu wyeliminowane wątpliwości co do wzajemnej relacji pomiędzy ust. 7 i ust. 8 pkt 3 dodawanego art. 22b. Zarówno ust. 7, jak i ust. 8 pkt 3 przewidują, jako przesłankę umożliwiającą uchylenie decyzji o uznaniu systemu ochrony, funkcjonowanie systemu niezgodnie z umową systemu ochrony, przy czym przesłanka z ust. 8 pkt 3 została określona węższej niż przesłanka wskazana w ust. 7. Mając na uwadze, iż nie może budzić żadnych wątpliwości, który przepis będzie ewentualnie podstawą uchylenia decyzji o uznaniu systemu ochrony oraz, że przesłanka z ust. 8 pkt 3 mieści się w szerszej przesłance z ust. 7, w poprawce proponuje się skreślenie przepisu, który ma węższy zakres. Jednocześnie proponuje się zmianę dodawanego art. 22b ust. 6, tak aby wskazywał on jednoznacznie, iż w decyzji o uznaniu systemu ochrony może być określony termin, od którego system ochrony powinien funkcjonować zgodnie z umową systemu ochrony. Wydaje się bowiem, iż powodem sformułowania pkt 3 w dodawanym art. 22b ust. 8, było właśnie dopuszczenie sytuacji, w której przez jakiś czas od dnia zawarcia umowy systemu ochrony, system ten nie będzie spełniał wszystkich

przewidzianych umową warunków (np. w związku z koniecznością podjęcia określonych działań mających na celu „wdrozenie” systemu ochrony).

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13 w art. 22b:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Decyzja o uznaniu systemu ochrony może określać:

- 1) termin, od którego system ochrony powinien funkcjonować zgodnie z umową systemu ochrony;
- 2) dodatkowe warunki, których spełnienie zapewni bezpieczeństwo funkcjonowania systemu ochrony;
- 3) termin, po upływie którego decyzja wygaśnie, jeżeli warunki, o których mowa w pkt 2, nie zostaną spełnione.”,

b) w ust. 8 skreśla się pkt 3;

7) art. 1 pkt 13, art. 22b ust. 10 – mając na uwadze, iż przepis ten odsyła do art. 22b ust. 7 (określa on przesłanki fakultatywnego uchylenia decyzji o uznaniu systemu ochrony), powinien on odsyłać również do art. 22b ust. 8. Przepis ten jest bowiem analogiczny do art. 22b ust. 7. Określa on inne przesłanki fakultatywnego uchylenia decyzji o uznaniu systemu ochrony.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22b w ust. 10 wyrazy „ust. 2–7” zastępuje się wyrazami „ust. 2–8”;

8) art. 1 pkt 13, art. 22c – w związku z tym, iż przepisy, do których odsyła dodawany art. 22c dotyczą nie tylko procedury wypowiedzania umowy systemu ochrony, ale również skutków wypowiedzenia, obowiązków banku zrzeszającego po wypowiedzeniu umowy oraz problematyki funkcjonowania banku spółdzielczego poza zrzeszeniem, konieczna jest poprawka eliminująca wątpliwości co do zakresu dokonywanego przez ustawodawcę odesłania.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22c zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy art. 16 ust. 4a–4b i 6 stosuje się odpowiednio.”;

- 9) art. 1 pkt 13, art. 22e ust. 5 – przepis w brzmieniu uchwalonym przez Sejm może sugerować, iż strony umowy systemu ochrony mogą w ogóle zrezygnować z określenia w umowie, kto będzie zobowiązany do zapewnienia organom jednostki zarządzającej warunków wykonywania zadań związanych z funkcjonowaniem systemu ochrony (w następstwie posłużenia się w przepisie sformułowaniem „jeżeli umowa systemu ochrony nie stanowi inaczej”). Wydaje się, iż nie było to wolą ustawodawcy. Zapewne istotą przepisu jest to, aby strony umowy systemu ochrony w umowie tej określały sposób (zasady) zapewnienia organom jednostki zarządzającej warunków wykonywania zadań związanych z funkcjonowaniem systemu ochrony oraz zasady pokrywania związanych z tym kosztów oraz mogły wskazać, jako zobowiązanego do zapewnienia takich warunków, jednego z uczestników systemu ochrony. Zakładając, iż trafnie odczytano intencję ustawodawcy, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki:

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22e:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W umowie systemu ochrony określa się zasady zapewnienia organom jednostki zarządzającej warunków wykonywania zadań związanych z funkcjonowaniem systemu ochrony, w szczególności w zakresie pomieszczeń, łącz telekomunikacyjnych i obsługi biurowej, oraz zasady pokrywania związanych z tym kosztów.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Umowa systemu ochrony może zobowiązać jednego z uczestników systemu ochrony do zapewnienia organom jednostki zarządzającej warunków, o których mowa w ust. 5.”;

- 10) art. 1 pkt 13, art. 22g ust. 2 – w celu wyeliminowania wątpliwości, czy uczestnicy systemu ochrony będą obowiązani wносить wpłaty na fundusz pomocowy corocznie, czy

też jednorazowo, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki. W poprawce przyjęto, iż uczestnicy systemu ochrony będą wносить wpłaty corocznie.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22g w ust. 2 po wyrazie „wnoszonych” dodaje się wyrazy „corocznie”;

- 11) art. 1 pkt 13, art. 22i ust. 5 – przepis ten przewiduje, iż organ zarządzający systemem ochrony będzie obowiązany na koniec każdego kwartału sporządzić i przekazać do Komisji Nadzoru Finansowego informację o systemie ochrony. Zapewne wolą ustawodawcy jest, aby informacja sporządzana była według stanu na koniec kwartału, a jeśli tak, oznacza to, że informacja taka będzie musiała być sporządzona po upływie kwartału, a w następstwie, że przekazanie jej do Komisji nastąpi później niż na koniec kwartału. Innymi słowy, sporządzenia informacji według stanu na koniec kwartału nie da się pogodzić, z tym czego ustawodawca wymaga od organu zarządzającego systemem ochrony, tj. wymogiem sporządzenia i przekazania informacji na koniec każdego kwartału. Mając to na względzie proponuje się przyjęcie poprawki, która z jednej strony zapewni, że przepis będzie zgodny z intencją prawodawcy, z drugiej zaś, że będzie go można realnie zastosować. Analogiczna uwaga dotyczy dodawanych art. 22k i art. 22v ust. 2.

Dodatkowo, zmieniając art. 22k należałoby rozważyć zmianę organu, który będzie sporządzał sprawozdanie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 22j ust. 1–3. Racjonalne wydaje się, aby organem obowiązany do sporządzenia sprawozdania o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 22j ust. 1–3, był organ zarządzający systemem ochrony. Organ ten bowiem będzie stosował te środki wobec uczestników systemu ochrony. Co więcej, zgodnie z art. 22j ust. 9, będzie on obowiązany informować Komisję Nadzoru Finansowego o zastosowaniu takich środków. Zmianę organu uwzględniono w proponowanym niżej nowym brzmieniu dodawanego art. 22k.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13:

a) w art. 22i ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Organ zarządzający systemem ochrony sporządza, według stanu na koniec każdego kwartału, informację o systemie ochrony oraz przekazuje ją niezwłocznie do Komisji Nadzoru Finansowego. Informacja o systemie ochrony obejmuje: raport dotyczący ryzyka systemu ochrony, bilans, rachunek zysków i strat, informację o środkach zgromadzonych w funduszu pomocowym i ich wykorzystaniu oraz sprawozdanie z działalności kontroli wewnętrznej w tym systemie.”,

b) art. 22k otrzymuje brzmienie:

„Art. 22k. Organ zarządzający systemem ochrony sporządza, według stanu na koniec każdego kwartału, sprawozdanie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 22j ust. 1–3, oraz przekazuje je niezwłocznie do Komisji Nadzoru Finansowego.”,

c) w art. 22v ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Bank zrzeszający sporządza, według stanu na koniec każdego kwartału, informację o zrzeszeniu zintegrowanym oraz przekazuje ją niezwłocznie do Komisji Nadzoru Finansowego. Informacja o zrzeszeniu zintegrowanym obejmuje: raport dotyczący ryzyka zrzeszenia zintegrowanego, bilans, rachunek zysków i strat, informację o środkach zgromadzonych w funduszu pomocowym i ich wykorzystaniu oraz sprawozdanie z działalności kontroli wewnętrznej w tym zrzeszeniu.”;

12) art. 1 pkt 13, art. 22i ust. 7 – ustawodawca przewidział w art. 22i ust. 7, iż osoba upoważniona przez organ zarządzający systemem ochrony będzie uprawniona m.in. do wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie prowadzona jest działalność uczestnika systemu ochrony. W związku z przyznaniem uprawnień nasunęło się pytanie, w jakich okolicznościach oraz w związku z realizacją jakich zadań organu zarządzającego systemem ochrony, osoba upoważniona będzie mogła skorzystać z uprawnień. Trudno bowiem uznać, iż wolą ustawodawcy było, aby upoważnienie, o którym mowa w analizowanym przepisie miało charakter generalny, tj. umożliwiało korzystanie z uprawnień bez względu na rodzaj i charakter zadania organu zarządzającego. Jednocześnie można powziąć wątpliwość, czy uprawnienia, o których mowa w art. 22i ust. 7, przysługują również organowi zarządzającemu, jeżeli ten

chciałby realizować zadania samodzielnie, a nie przez upoważnioną osobę. Mając powyższe na względzie proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22i:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do zadań organu zarządzającego systemem ochrony należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie systemu ochrony na zasadach określonych w umowie systemu ochrony;
- 2) zarządzanie systemem ochrony na zasadach określonych w umowie systemu ochrony;
- 3) podejmowanie działań koniecznych do zapewnienia bezpieczeństwa depozytów gromadzonych u uczestników systemu ochrony i zgodności ich działalności z postanowieniami umowy systemu ochrony.”,

b) w ust. 7 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W celu realizacji zadań określonych w ust. 1 pkt 3, organ zarządzający systemem ochrony lub osoby przez niego upoważnione są uprawnione do:”;

- 13) art. 1 pkt 13, art. 22j ust. 4 pkt 2 – to, że zarząd komisaryczny powołuje się na czas niezbędny do realizacji programu naprawczego wynika z art. 22j ust. 5, w związku z tym nie ma potrzeby wskazywać tego również w art. 22j ust. 4 pkt 2.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22j w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zarządu komisarycznego w banku będącym uczestnikiem systemu ochrony – w przypadku gdy uczestnik systemu ochrony nie sporządził lub nie realizuje programu naprawczego lub jego realizacja okaże się nieskuteczna albo jeżeli uczestnik systemu ochrony rażąco lub upoczywie narusza przepisy prawa lub postanowienia umowy systemu ochrony.”;

- 14) art. 1 pkt 13, art. 22l – jeśli wolą ustawodawcy jest, aby walne zgromadzenie lub zebranie przedstawicieli podejmowało uchwałę o utworzeniu rezerwy na pokrycie środków wypłaconych z funduszu pomocowego, a nie o sposobie utworzenia takiej

rezerwy, należałoby przyjąć niżej sformułowaną poprawkę. Poprawka ta ujednotolica również terminologię ustawy.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22l wyrazy „utworzenia rezerwy na pokrycie środków wypłaconych z funduszu, o którym mowa w art. 22g ust. 1” zastępuje się wyrazami „utworzeniu rezerwy na pokrycie środków wypłaconych z funduszu pomocowego, o którym mowa w art. 22g ust. 1”;

- 15) art. 1 pkt 13, art. 22l – przepis ten sugeruje, iż organ nadzorujący system ochrony może wystąpić do zarządu uczestnika systemu o zwołanie walnego zgromadzenia lub zebrania przedstawicieli w celu przedstawienia organowi zarządzającemu systemem ochrony uchwał o sposobie pozyskania środków w celu zwrotu pożyczki oraz utworzenia rezerwy na pokrycie środków wypłaconych z funduszu pomocowego. Wydaje się, iż wolą ustawodawcy było, aby przedstawienie uchwał organowi zarządzającemu było następstwem ich podjęcia, a nie celem samym w sobie.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22l skreśla się wyrazy „, a także przedstawienia tych uchwał organowi zarządzającemu systemem ochrony” i po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Uchwały, o których mowa w zdaniu pierwszym, przedstawia się organowi zarządzającemu systemem ochrony.”;

- 16) art. 1 pkt 13, art. 22m – przewidując, iż art. 22m znajdzie zastosowanie w przypadku, o którym mowa w art. 22l, ustawodawca nie określił precyzyjnie zakresu odesłania. Stąd też nasuwa się pytanie, w jakim konkretnie przypadku art. 22m będzie stosowany. Możliwe są trzy alternatywne interpretacje: pierwsza – art. 22m będzie stosowany wówczas gdy zaistniały przesłanki zwołania walnego zgromadzenia lub zebrania przedstawicieli na podstawie art. 22l, druga – art. 22m będzie stosowany wówczas gdy organ nadzorujący wystąpił o zwołanie walnego zgromadzenia lub zebrania przedstawicieli na podstawie art. 22l oraz trzecia – art. 22m będzie stosowany wówczas gdy zwołano walne zgromadzenie lub zebranie przedstawicieli na podstawie art. 22l.

Wydaje się, iż wolą ustawodawcy było, aby przepis art. 22m odnosił się do sytuacji, w której zwołano walne zgromadzenie lub zebranie przedstawicieli. Mając na uwadze konieczność zapewnienia jednoznaczności przepisu, a tym samym wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22m zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku zwołania walnego zgromadzenia lub zebrania przedstawicieli na podstawie art. 22l, organ nadzorujący system ochrony nie może wypowiedzieć uczestnikowi umowy systemu ochrony, chyba że uczestnik ten rażąco narusza przepisy prawa lub postanowienia umowy systemu ochrony.”;

17) art. 1 pkt 13, art. 22n ust. 2 pkt 5 i ust. 5 wprowadzenie do wyliczenia – propozycja poprawki ujednolicającej terminologię ustawy.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22n:

- a) w ust. 2 w pkt 5 po wyrazach „organy systemu” dodaje się wyraz „ochrony” oraz po wyrazie „uczestników” dodaje się wyrazy „tego systemu”,
- b) w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „uczestników systemu” dodaje się wyrazy „ochrony”;

18) art. 1 pkt 13, art. 22n ust. 3 – zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym upoważnienia, o których jest mowa w dodawanym art. 22n ust. 3, wydaje Komisja Nadzoru Finansowego. Mając to na uwadze proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22n w ust. 3 wyrazy „Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego” zastępuje się wyrazami „Komisję Nadzoru Finansowego”;

- 19) art. 1 pkt 13, art. 22o ust. 2 pkt 1 – w związku z tym, iż w przepisach o zrzeczeniu zintegrowanym ustawodawca mówiąc o systemie pomocowym zapewniającym wypłacalność posługuje się konsekwentnie określeniem „fundusz pomocowy”, a nie określeniem „system wsparcia wypłacalności”, należałoby w dodawanym art. 22o ust. 2 pkt 1 uwzględnić ten fakt i skreślić drugie z przytoczonych określeń.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22o w ust. 2 w pkt 1 skreśla się wyrazy „(system wsparcia wypłacalności)”;

- 20) art. 1 pkt 13, art. 22q ust. 1 – w związku z tym przepisem nasunęło się pytanie, dlaczego dodawany art. 22q ust. 1 ma odnosić się wyłącznie do zrzeczenia zintegrowanego powstałego z przekształcenia umowy zrzeczenia. Wydaje się, iż bez względu na to, czy zrzeczenie zintegrowane powstanie na skutek zawarcia nowej umowy, czy z przekształcenia umowy zrzeczenia, mechanizm wsparcia płynności będzie obejmował obowiązek utrzymywania przez bank spółdzielczy depozytów obowiązkowych. Innymi słowy, zasadnym jest, aby bez względu na sposób powstania zrzeczenia zintegrowanego, mechanizmy wsparcia płynności w zrzeczeniu zintegrowanym mogły być takie same.

Ponadto zbędny, jako niemający wartości normatywnej, jest przepis dodawanego art. 22q ust. 1 pkt 2. We wprowadzeniu do wyliczenia w ust. 1 ustawodawca posłużył się bowiem określeniem „w szczególności”, które jest wystarczające do tego, aby uznać katalog możliwych działań w ramach mechanizmu wsparcia płynności za otwarty. W związku z tym, iż istotą art. 22q ust. 1 jest określenie podstawowego, obligatoryjnego mechanizmu wsparcia płynności i wskazanie, że możliwe są również inne działania, których następstwem będzie wsparcie płynności uczestnika zrzeczenia zintegrowanego, wyeliminowanie pkt 2 nie zmieni treści przepisu.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, art. 22q ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Mechanizm wsparcia płynności w zrzeczeniu zintegrowanym obejmuje w szczególności obowiązek utrzymywania przez bank spółdzielczy w banku zrzeczającym depozytów w określonej wysokości, służących zabezpieczeniu płynności

zrzeszonych z nim banków spółdzielczych oraz banku zrzeszającego (depozyty obowiązkowe).”;

- 21) art. 1 pkt 13, art. 22u zdanie drugie – dążąc do zapewnienia zwięzłości języka prawnego proponuje się wyeliminowanie z art. 22u zdanie drugie wyrazów, które powtarzają treść zdania pierwszego tego artykułu.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22u zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Zakres odpowiedzialności nie może przekroczyć udziału uczestnika zrzeszenia zintegrowanego w środkach zgromadzonych w funduszu pomocowym.”;

- 22) art. 1 pkt 13, art. 22w ust. 1 – propozycja poprawki redakcyjnej. Proponuje się sformułowanie przepisu analogicznie do art. 16 ust. 4 (art. 1 pkt 12 lit. a opiniowanej ustawy). Poprawka pozwoli uniknąć wątpliwości do czego odnosi się użyty w tym przepisie zaimek „nim”. Ponadto poprawka ta ujednotoczy terminologię ustawy. W zmienianym art. 16 ust. 4 mowa jest o okresie wypowiedzenia, natomiast dodawanym art. 22w ust. 1 o terminie wypowiedzenia. O okresie wypowiedzenia stanowi też nienowelizowany art. 23 ust. 3 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 13, w art. 22w ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Bank spółdzielczy może wypowiedzieć umowę zrzeszenia zintegrowanego z zachowaniem określonego w tej umowie terminu wypowiedzenia wynoszącego od 18 do 24 miesięcy.”;

- 23) art. 5 pkt 1, art. 10 – nowelizacja art. 10 ustawy – Prawo bankowe sprowadza się *de facto* do dodania do niego przepisu przewidującego wyjątek od dotychczasowej regulacji. Należy zwrócić uwagę na niecelowość dodania do dotychczasowej treści art. 10 wyrazów „Z zastrzeżeniem ust. 2” (art. 10 ust. 1 po nowelizacji). Zasady techniki prawodawczej stanowią, iż w przypadku jeżeli od któregoś z elementów przepisu merytorycznego przewiduje się wyjątki, przepis formułujący wyjątek zamieszcza się

bezpośrednio po danym przepisie merytorycznym (§ 23 ust. 3). W analizowanym przypadku właśnie taka sytuacja ma miejsce. Mając na uwadze, że wzajemna relacja przepisów zawartych w art. 10 nie budzi wątpliwości, fakt, iż formuła „z zastrzeżeniem” budzi wątpliwości interpretacyjne, a jej stosowanie kontrowersje wśród doktryny, oraz dążąc do wyeliminowania pozornej zmiany treści dotychczasowego art. 10, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 5 w pkt 1:

- a) polecenie nowelizacyjne otrzymuje brzmienie: „w art. 10 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:”,
- b) skreśla się oznaczenie art. 10 i ust. 1;

24) art. 5 pkt 1, art. 10 ust. 2 – w związku z tym, że ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających nie określa zasad wykonywania kontroli wewnętrznej uczestników systemu ochrony, a odbywać się ona będzie – w ograniczonym zakresie – w oparciu o umowę systemu ochrony (dodawany do ustawy art. 22i ust. 4, art. 1 pkt 13 nowelizacji), wydaje się, iż art. 10 ust. 2 powinien odsyłać do umowy systemu ochrony, a więc że powinien być on skonstruowany analogicznie do art. 10 ust. 1, który odsyła do umowy zrzeszenia. Zakres odesłania do umowy systemu ochrony w art. 10 ust. 2, powinien być zbieżny z treścią art. 22i ust. 4 dodawanego do ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Ponadto w art. 10 ust. 2 należy mówić nie o członkach systemu ochrony, ale o uczestnikach takiego systemu.

Propozycja poprawki:

w art. 5 w pkt 1, w art. 10 w ust. 2 wyraz „członkami” zastępuje się wyrazem „uczestnikami” oraz wyrazy „w tych bankach wykonywana jest na zasadach określonych w tej ustawie” zastępuje się wyrazami „, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 3 i art. 9d ust. 2, wykonywana jest w tych bankach na zasadach określonych w umowie systemu ochrony”;

25) art. 5 pkt 3, art. 104 ust. 2 pkt 9 i 10 – w związku z tym, iż art. 10 ustawy – Prawo bankowe nie stanowi podstawy wykonywania czynności kontroli wewnętrznej,

odsyłanie do tego artykułu w dodawanych pkt 9 i 10, jako podstawy takiej kontroli, jest błędne. W sformułowanej niżej poprawce proponuje się rezygnację z odsyłania do przepisów o kontroli wewnętrznej, ponieważ oczywiste jest, iż nie można wykonywać czynności kontrolnych nie mając do tego stosownej kompetencji (umocowania), wynikającej z ustawy albo z umowy. Ponadto w związku z tym, iż lit. b i c w art. 104 pkt 10 odnoszą się do kontroli wewnętrznej uczestnika systemu ochrony, proponuje się skreślenie lit. c jako mieszczącej się w zakresie lit. b.

Propozycja poprawki:

w art. 5 w pkt 3:

- a) w pkt 9 i w pkt 10 w lit. b skreśla się wyrazy „na podstawie art. 10”,
- b) w pkt 10 skreśla się lit. c;

- 26) art. 6 – w związku z dodaniem do ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze art. 67a (dodaje on kolejne wyłączenie z masy upadłości), należałoby znowelizować również art. 62 tej ustawy, w zakresie w jakim odsyła on do przepisów przewidujących wyjątki od zasady, iż w skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego.

Propozycja poprawki:

w art. 6 po wyrazach „(Dz. U. z 2015 r. poz. 233)” dodaje się wyrazy „wprowadza się następujące zmiany:”, pozostałą treść oznacza się jako pkt 2 i dodaje się pkt 1 w brzmieniu:

„1) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62. W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63–67a.”;”;

- 27) art. 7 – propozycja poprawki redakcyjnej. Nie budzi wątpliwości, iż umowę systemu ochrony może naruszyć wyłącznie strona umowy. Poza tym, w związku z tym, że wyrazy „jego uczestnika” odnoszą się do wyrazów „umowa systemu ochrony”, zaproponowana poprawka eliminuje błąd językowy.

Propozycja poprawki:

w art. 7 skreśla się wyrazy „przez jego uczestnika”;

28) art. 12 – mając na względzie, iż opiniowana ustawa jest ustawą zmieniającą, w przepisie o wejściu w życie określa się, kiedy wejdą w życie przepisy zmieniające oraz związane z dokonywanymi zmianami przepisy przejściowe i dostosowujące. Przepis o wejściu w życie takiej ustawy nie może określać terminu wejścia w życie przepisu zmienianego (ew. dodawanego). Mając na względzie powyższe oraz uwzględniając dotychczasową praktykę legislacyjną, proponuje się przyjęcie niżej sformułowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 12 wyrazy „art. 10b ustawy zmienianej w art. 1” zastępuje się wyrazami „art. 1 pkt 9 w zakresie dodawanego art. 10b”.

Jakub Zabielski

Główny legislator